

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računí naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravlíštvo se nahajata v Ptujú, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 49.

V Ptujú v nedeljo dne 6. decembra 1908.

IX. letnik.

Izdajstvo!

V staroverški zgodovini čítamo imena „Efíjalt“ in „Herostrat“, z njimi se je hotelo označiti one ljudi, ki so pljunili svoji materi v obraz, ki so prodali in izdali svojo domovino...

Mi ne bomo rabili teh izrazov! Ali izpregovoriti moramo v interesu naših domovinskih kronovin, naše države, v interesu poštenosti par resnih besed! Zadnji politíčni dogodki so nam prisilili pero v roko in te dogodke ne moremo prezreti. Dve besedi se v zadnjem času posebno naglašá; — naglašá se jih na eni strani z veseljem, kakor besedo odrešenja, — na drugi strani pa se jih naglašá z jezo, z sovraštvom, ja, z gnusom, kakor se naglašá preje cmenjena imena „Efíjalt“ in „Herostrat“.

Te dve besedi sta: iredentizem in panslavizem.

Kaj pomeni beseda „iredenta“, to razume pač že vsakdo. Avstrija je imela svoj čas tudi beneško pokrajino. Zmáge nepozabljivega grofa Radetzky, admirala Tegetthofa in drugih so dale tako rekoč vsemu svetu dokaz, da spadajo beneške pokrajine pod habsburško krono. Ali diplomatične spletke in vojna nesreča je hotela, da so prišle zopet pod vladó Italije, katero je Garibaldi v eno kraljevstvo združil. Vkljub temu je še nekaj stotisoč Italijanov ostalo v okvirju avstro-ogrské monarhije i. s. na južnem Tirolskem, v Trstu, na Goriškem in Primorskem in deloma v Dalmaciji. Ti Italijani so se vedno dobro počutili pod avstrijsko vladó, kajti v gospodarskem oziru smo bili Italiji vedno naprej in pri nas se ne vršijo vsako leto revolucije vsled gladu, kakor v blaženi Italiji. V kulturnem oziru pa so dobili na Avstrijskem živeti Lahí vse, kar so potrebovali; ako se jim do danes še ni dalo visoke šole, potem je to pač umevno. V Benečanskem živi več stotisočev Slovencev, za katere pa láška vladá ni ničesar storila, k večjemu da jih je skušala popolnoma poitalijančiti. V splošnem bi torej lahko rekli, da bi morali Italijani postati najzvestejši faktor avstrijske državne misli. Ali ne, — nasprotno: postali so naravnost skriti ustaši in pričeli na vse mogoče načine ruvati proti Avstriji. Imenujejo se ti ljudje „nedrežene brate“, imenujejo se „iredentiste“.

Ta veleizdajalska „iredenta“ ima namen, združiti z kraljestvom Italija vse one avstro-ogrské pokrajine, v katerih še prebivajo Italijani. Namen jim je torej, odvzeti Avstriji — jadransko morje. In žalibog, da naša Avstrija doslej ni nastopila ožstrejše proti temu zločinskemu postopanju. V Trstu hujskata iredentovski list „L'Indipendente“ in židovski list „Il Piccolo“ že leta sem na najgrši način proti Avstriji; naša vladá pa zatísne ne samo eno temveč oboje očes. Dokazano je, da se največ zločinov zgodi od strani t. zv. „regnicoli“ (iz Italije privranderanih Lahov), katere bi se v interesu naše države in žepov naših državljanov moralo „per šub“ v njih blaženo domovino poslati; — ali naša vladá zatísne očesa. Največji dosedanjí naskok pa se je zgodil zdaj — v jubilejskem letu. Italijanski študenti in z njimi združena mládež so nakrat

pričeli zahtevati svojo univerzo in to v Trstu. Vsak pametni človek ve, da se jim tu ni šlo za visoko šolo, marveč edino za središče iredentovske politike. Vladá je v splošnem seveda zopet oči zatísnila in deloma že privolila v to zahtevo. Ali naprej! Vsled aneksíje Bozne in Heregovine prišla je naša država v nekako navskrižje s pritlikavimi državicami ovčjih tatov na Balkanu. To priliko hoteli so porabiti láški „iredentovci“ za naskok na Avstrijo. Italija je sicer vezana v tako imenovani „trozvezi“, ali vsakdo ve, da so pogodbe z italijansko vladó neveljavne v hipu, ko govri poulična družá. Zato so po iredentovskem vplivu naskočili láški študenti na Dunaju nemške in pričeli prav po navadi tega „popolo romano“ streljati na nemške mladeniče. Zdaj pa divja po vsem Italijanskem in v italijanskih pokrajinah na Avstrijskem „vihar“ proti Avstriji in povsod se čuje klic: „Eviva i Serbi!“ Tako stoji naša država ne samo pred nevarnostjo balkanske vojne temveč tudi pred nevarnostjo vojne z Italijo. In to je dolga iredentovska delo.

Približno isto stremljenje kaže „panslavizem“. To je namreč stremljenje, razbiti državo in združiti vse Slovence v eno skupino. Ta „panslavizem“ se je od strani vlade tudi vedno podcenjeval. Slovenski prvaki imajo n. pr. že od leta 1848 sem panslavistični program in so ga v zadnjem času vedno glasneje naglašali. Ljubljanski župan se je peljal v Petersburg in se tam posvetoval z voditelji ruske politike, ki je bila vedno Avstriji nasprotna. Češki poslanec Kloufač pa je bil celo tako nesramen, da je šel te tedne v Belgrad in se tam ogreval za nam sovražno Srbijo ter deloval proti Avstriji. In naša vladá nima moči, da bi take nesramne veleizdajalce v luknjo vtaknila. Posledica hujskanja Kloufača in njegovih čednih tovarišev so bili zadnji dogodki v Pragi. Istotako so bili ljubljanski izgedi posledica panslavistične gonje prvaštva. V Pragi so bili Nemci in zlasti nemški dijakí skozi 7 tednov „vogelfrei“; odvzelo se jim je vse državljanske pravice, niti govoriti niso smeli v svojem materinem jeziku, pobijalo se jih je, pretepavalo, jim uničevalo lastnino. Vladá je zopet oko zatísnila. Saj imamo jubilejsko leto... Šele zdaj po 7 tedenskem divjanju je proglasila vladá v Pragi prekí sod (Standardrecht)...

Položaj je torej ta-le: S Srbijo, s Turčijo in z Črnogoro kakor tudi z Italijo imamo veliko nevarnost. Morda bodejo diplomati ogladili pota, morda pa pride do krvave odločitve. V Pragi hujskajo panslavisti, da bi spravili ljudstvo v boj proti lastni domovini. V Trstu so streljali „iredentovci“ na policijo, srednjošolski smrkolini pa so pod vodstvom profesorjev demonstrirali proti Avstriji. V Ljubljani županuje še vedno „ruski romar“ Hribar. Vsi prvaški listi so panslavistični, vsi prvaški poslanci istotako.

Mi pač trdimo: Treba bode železne metlje, da se te ljudi ukroti in obvari državo pred nesrečo.

Avstrija je potreba, potreba za Evropo, in zato se združujemo proti ruvečim strankam!

Proč z izdajalci!

Vedno več naročil

prihaja na naš kmetíski koledar. Opozarjamo, da letos ne moremo napraviti še druge naklade. Kdor bi torej zamudil pravočasno koledar naročiti, ta je sam odgovoren, ako ga ne dobi. Koledar se dobi proti naprej-plačilu za vse skupaj 70 vinarjev.

Politični pregled.

Državni zbor avstrijski bil je 26. novembra zopet odprt. Poslancem se je poznalo veliko razburjenje, ki ga je povzročila panslavistična gonja zadnjih tednov. Vsakdo čuti, da se mora kmalu odločiti: ali je naša monarhija le peklenski kotelj razburjenih duhov ali pa redna država... Najvažnejši dogodek prve seje je bila programatična izjava novega ministrskega predsednika Bienertha. Le-ta je izjavil upanje, da ne bode dolgo šef vlade, temveč da pride država kmalu do parlamentarne vlade. Končno je še omenil, da bode vladá vložila postavni načrt za ureditev jezikovnih razmer na Češkem. Za Bienerthove besede se ni nikdo veliko zmenil; saj ga smatrajo vsi le za orodje klerikalcev. Takoj za njim se je oglasil k besedi češki kričá Kloufač. Ostali poslanci so ga takoj opsovali z besedami „srbski agent“, „veleizdajalec“ itd. Znano je namreč, da je bil Kloufač med počitnicami v Belgradu in je tam baje proti Avstriji agitiral. In tak hujskač se danes še upa v Avstriji živeti. Njegov predlog, da se otvori o Bienerthovi izjavi razgovor, je bil seveda odklonjen. Po našem mnenju bi se moralo take veleizdajalske kričáče, kakor so Kloufač, Fresl in tudi nekateri prvaški poslanci, za ušesa iz zbornice vreči. Naj gredo med srbske kozje tatove... V soboto je imela državna zbornica slavnostno sejo ob priliki 60 letnega jubileja cesarja. Prihodnja seja se vrši šele ta petek. Poročali bomo o nje torej šele prihodnjič.

Cesarjeve misli.

(Še ena beseda k 60-letnici.)

2. december je minul in slavnosti so končale. Redko slavíje 60 letnice cesarjevega vladanja se je praznovalo v prvi vrsti z dobrosrčnimi, človečanskimi dejanji. Saj je to sam cesar zahteval. Tudi v tem hipu, ko je vsa država navdušena za sivolasega starčka, ko pojejo vsi narodi vsoj „Bog obvari, Bog ohrani, nam cesarja“, — tudi v tem hipu torej ni pozabil Franc Jožef I. one lastnosti, ki mu je postala druga natura in ki jo na njem opazujemo, odkar nosi breme avstro-ogrské krone: dobrosrčnosti, dobrotelčnosti...

Kakor vihar je šlo 2. novembra 1908 navdušenje za Franc Jožefa skozi državo. Prihajali so belolasi starčki, ki so prelivali v letu 1848, 1866, 1878 svojo kri za tega cesarskega jubilarja. Prišli so in se spominjali bujne mladéniške moči, katéra jih je vodila na italijanskih,

ogrskih in bozenskih bojiščih od zmage do zmage... In ob navdušenju teh veteranov bivših vojen segrelo se je i srce mladine, da je vskipelo in zavrisalo v lepem veselju nad 60-letnem jubilejom...

Zdaj je tudi ta slavnost, ki je bila tako veličastna, kakor jo še ni Avstrija doživela, končala. Sneli so zastave in vse gre zopet mirno po svojih poslih.

Kaj neki si je mislil cesarski starček ob teh slavnostih? Kaj mu je prešinilo misli in dušo, ko je videl praznovanja vseh njegovih narodov, združenih v čustvu ljubezni do njega? Gotovo so izrazile dobre njegove oči veselje, gotovo so mu tekle solze po lici... In spominjal se je nazaj — na čase, ko je z bojnimi mečom v dežju krogelj branil habsburško čast. Kdo bi si mislil, da bode 18 letni Franc Jožef premagal vse krvave viharje, ki so hoteli 1. 1848 in naslednje čase razdijati in razmesariti to državo? Kdo bi si mislil, da bode habsburško žeslo pomirilo razburjene duhove? Za izkušnega, v življenju utrjenega moža bi bilo to velikansko delo. Ali Franc Jožef I. je bil še tako rekoč mladenič, ko je postal cesar. A ta mladenič, s katerim so se hoteli nasprotniki igrati, pokazal je železno naravo, železno pest, nevpogljivo voljo, s katero je odstranil vsa nasprotja in dal državi in državo Evropi mir, zaželjeni, potrebni mir... To je, kar mora napraviti cesarju največ ponosa in največ veselja. On je zaščita miru, on je z svojo železno roko uresničil evropsko ravnotežje, on je bil tisti, ki je branil nasprotnike do spopada in varoval mirni razvoj narodov. Ako bi dobil Franc Jožef po svoji smrti primček, reči bi se mu moralo: Franc Jožef I. zaščitnik miru...

Cesarjeve misli, — kdo ve, kakšne so? Upalo se je, da bode preteklo to jubilejsko leto brez večjih notranjih bojev. Upalo se je, da bodejo vsi narodi in vse stranke v tem edini, da se cesarskega jubilarja ne sme žaliti in žalostiti. To upanje se ni uresničilo. Panslavistične in iredentovske stranke so preprečile tako praznovanje. Z viharjem, z nasilstvi so motile slavnost in s tem dokazale, da nimajo več srca ne za domovino ne za cesarja. Dogodki v Ljubljani in Pragi so nam dokaz, da panslavisti nimajo drugega cilja nego razbiti Avstrijo. In revolverski strelji laških študentov so znamenje, da protiavstrijska iredenta še živi, da ne miruje, da komaj čaka, pokazati svoje hrepenenje...

Cesarjeve misli, — menimo, da so ednake našim mislim! Treba bode združiti vse resnično avstrijske moči, združiti moči vseh tistih, ki smatrajo Avstrijo za potrebo cele Evrope in za zagotovilo svetovnega miru. Treba bode pomesti z ustaši, skritimi in odkritimi. Le z silo, le s krepkim delom, le z močjo in brezobzirnostjo ostalo bode geslo: Austria erit in orbe ultima! Gorje zunanemu sovražniku, ako se Avstrija ubrani notranjega sovražnika!

Cesar je storil več kot svojo dolžnost. To zagotovilo mu lahko olajša težko breme njegove krone. Zato še enkrat: Čast Franc Jožefu I...

En koledar zastonj dobi vsakdo, kdor jih vzame deset. Naši prijatelji se naj torej zbirajo in naj skupno koledarje naročijo. Cena 1 koledarja 60 vin., s poštnino 70 vin. Razširjajte naš edini kmetsko-napredni koledar!

Dopisi.

Sv. Barbara v Haložah. Plod „liberalcev“ in prvaških listov se je že večkrat tukaj žalostno obnesel, namreč na ta način, da napadajo miroljubne osebe brez vsakega vzroka. Kakor se je tudi že večkrat pripetilo, da so šli ničvredni fantalini z noži in kamenjem v noči nad posamezne hiše. Tudi moramo omeniti iz Gradišča, tistega Franc Emeršiča in njegovega kolega takozvanega Šuma. Ta dva niti ne vesta, da se je tudi za njih postava dana, da se ne smeta hvaliti z nevarno grožnjo proti drugim osebam. Na vsak

način bode za vaju boljše, ako sta mirna, drugače se vama pokaže pot k sodnji. Tudi ne nosita samokresa okoli, ker nimata orožnega lista. Raje gledita na to, da ne bosta vedno pijana okoli hodila, ravno tako, kakor mačkini oddelek v marcu. Tudi po sobotah in nedeljah večerah pa ne nadlegujta poštenih naprednih ljudi, tudi ne zabavljajta preveč z kletvico; ali ne slišita nikoli božje besede, da sta tako razdivjana? To imata vse od tega, ker narodnjaške liste čitata. Kaj takega se tudi zdaj godi, kakor nekdanj v srednjem veku. Tudi vprašamo tebe, Emeršič, iz katerega vzroka napadaš pri vsaki priliki našega sodelovalca gospoda Podhostnika, knjigoveza? Mislimo, da ni nikomur nič žalega storil, tako tudi Tebi ni. Kar pa se tiče njegove nošnje, pa mu nihče nima kaj za govoriti. Sicer je najboljšje, da se vendar enkrat vmiriš in opustiš prvaške liste. Slavna orožniška postaja pa naj gleda na to, da se na vsak način temu fantu odvzame samokres.

Šuk, Šuma, spominjajta se, Buč takih v Haložih še je; Kakor vidva sta oba Zato ostanta raj doma.

Pet, iz velike peči.
Sromlje. Preljubi „Štajerc“! Že davno nisem hodil tod, — nisem se mogel k tebi ogledati. Ljubi „Štajerc“! Prilike so me pripeljale na Sromlje in Zdole, pa sem se ponudil malo pri dobrem Srameljskem „padiši“ ter pri Zdolskem „Suliman“ Kozobrad-paši. 1. februarja dobili so Sromljani pošto, ter dobrega in prijaznega ekspeditorja gosp. Koraglu. Pa nevošnjivosti! Naš padisa pač ne more trpeti človeka, ki bi bil za blagor in prid ljudem. Vtepel si je v svojo glavo, da bo on sam pošto upravljaj. Pa kaj bo sirota, ki še ne razume toliko nemški, ako bi mu rekel za marko po nemški, gledal bi ga kakor bik nova vrata. To bo lep upravitelj! Pa tudi pri občinskih rečeh imava nekaj za govoriti. Kje so tisti denarji, ki pridejo v ubožno kaso? Ja pa bi kdo rekel, da je vse v redu, ker so zato odborniki. Res so! Pa kakšni?! 15 jih je taksnih, ki ne vejo kako je številka 1 prav obrnjena. In drugi? Fajmošter, učitelj in trgovec! Da bi se padisa brigal za zboljšanje potov in drugih stvari, o tem še misliti ni. Torej sromelški volilci dobro pomislite, koga boste volili drugo leto! Spomlad bodo tudi volitve na Zdolah. Tedaj pa le Ti kozobrad-paša povabi župane in botre svoje, da boste godlo in goleš polivali po tistih, ki Te niso hoteli voliti.

Eno pesem čem zapeti, Očitno vsem na glas; In nekaj v misel vzeti, Kak' je sedanji čas.

Kak' se župani nosijo Po Pohanc' godlo trosijo. Kak' grdo je to slišati, Kaj tač'ga od ljudi.

Kaj pa Ti Cvenkovič? Ali si še živ? Dolgo se nisva videla! Veš, vprašal bi Te, kako je s tisto prisego, ko si prisegel na nekovi program „Piskro-zveze“? Ja dragi moj zvezec Cvenkovič, več to je pač sramota, ko Ti imaš prisego za take privatne stvari. Zdaj pa ostani zdrav, drugi krat več. Imam že štopo za Te zmleto. — Tudi Vas, dragi „Štajerčevi“ bralci, pozdravlja Dobroznan Kajtebmar.

Pliberk. Kar je v Pliberku sv. Uršula, Ivan Hornbek, postala je kaplanija zbirališče vseh devic. Lepo je videti, kako tiho se to ponižne ovčice ena za drugo muzajo skoz kaplaniška vrata. V nedeljah je kaplanija natlačena starih in mladih babur. „Gospud“ te babje armade pa posebno rad občuje s šiviljam iz Ljebuč, katere nikoli ne manjkajo pri babjem sestanku v kaplaniji. Ne vem ali „gospodu“ hlače merijo, ali se gospod od njih šivati učijo.

Sv. Jakob v Rožu. Predragi „Štajerc“, poročati ti moram še nekaj od našega sv. Jakoba. Hvala Bogu, obiskovalcev smo imeli letos veliko. Najpre nas je obiskala toča. Drugič je bila velikanska suša. Tretjič je prišla slana, četrtič pa nuna. Petič je prikorakal usmiljeni brat, šestič je prišel kapucin. Sedmič pa sta prišla mežnar in nevsmiljeni Ražun. Ta je dejal: Daj, kar še

imaš! Dobili nismo družega nego koruzo in krompir. Ali — daj, kar imaš! Stari pregovor pravi: Sita vrana lačni nič ne veruje... Tako se dela s kmetom, da se potem ta lahko drži zapovedi posta, ker nima nič več! — Še nekaj, dragi „Štajerc“, moram ponoviti od našega sv. Jakoba. Mi se tega leta veselimo. Dobil sem mnogo naročnikov od tistega časa, ko je župnik Ražun „Štajerca“ po krivem na prižnici dolžil, da je slavnostna vrata podrl. Ali tega ni bil „Štajerc“ kriv, temveč le „Š. Mirovci“ in prepirovci. Zdaj pa „Štajerca“ vse časti in ga vsak rad bere, posebno tudi ženske. Oh, Ražun, kaj težko bodeš odvezlo dajal, ko pride adventna spoved... Opazovalci.

Iz Jesenice. Na Kranjskem osebito v Ljubljani izhajajo neka farška cunjja „Naša Moč“ katere glavni dopisovalci so jeseniški farji. V tej cunjji, katere se večinoma porablja na straniščih, napada vsaki petek tovarniške uradnike iz Jesenic. St. 52 z dne 27. novembra t. l. bereš v tej cunjji: „Povdarjamo pa, da z gospodom Rucom še ni odšlo vse s Save. Še poznamo uradnike, ki v zapечатih zavitkih pošiljajo raznim osebam 20 kronske bankovce in razna v svoj prilog prijetna navodila. Seveda, seveda, bogato razkošno življenje, pogosto obiskovanje po raznih krajih tolerantne hiše in preveč obcevanje z zloglasnimi osebami, to našo tovarniško gospodo veliko stane!“ — Tako pišejo naši farji na Jesenicah. Kurbe, vlačuge, nečistnice jim gredo po glavi a na Kristusove besede so pozabili! — Vidi se kako je propala ta soderga v črnih kuhah. Gotovo ima fajmošter Zabukovec špijone po raznih krajih v tolerantnih hišah, a ti špijoni zamenjanje z farji nas! Pogostoma se je bralo v „Slovenskem Narodu“ kako pridno so farji obiskovali tolerantno hišo v Ljubljani št. 13. Še ni tega dolgo ko se je moral neki kranjski far pred dopisovalcem teh vrstic skriti za duzi v temni gostilničarski sobi v Rožnih ulicah, ko je bil zasačen da je z oženjeno mlado gospo svinjarije vganjal! — Še ni dolgo, ko je na Gorenjskem blizu Begunj vganjal neki far svinjarije! Ali misli fajmošter Zabukovec, da bodedo mi na njegova napade v časopisih molčali? Danes povemo škofu Antonu Bonaventuri, do ja naj kmalo odrine z fajmošterem Zabukovcem iz Jesenic, ako ne, si naj posledice sam pripiše! Fajmoštru Zabukovcu pa mi povemo, da uradniki nismo nikoli prisegli farjem pokorni biti, mi smo svobodni tovarniški uslužbenci! Nadalje prihodnič! Delavci agitirajte za „Šajerca“ in zahtevajte v vsaki gostilni ta list“.

Koledar je izšel in stane s poštnino vred samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Novice.

Torej — sprava! Brez šale, slovenski politiki so se hvala Bogu zopet združili. Iz Dunaja poročajo, da bodejo prvaško-liberalni in prvaškokerikalni poslanci odslej skupno nastopali. Torej — sprava! Vse razlike so odstranjene, vsa nasprotja pokopana, vse sovraštvo je izginilo. V bratovski ljubezni poljubuje Roblek roko kaplana dr. Korošca, ljubljanski „Žane iz Iblane“ Hribar leži na srcu dr. Šusteršiča, katerega je tolikokrat imenoval dr. Žlindra, hrvatski popi se bratijo z slovenskimi liberaloni in celo dr. Ploj, hofrat in bogve kaj še vse, sme sedeti poleg teh gospodov... Hahaha! Svoj čas so klerikalni listi z največjo nesramnostjo napadali hofrata Ploja; ja, stikali so celo po njegovem družinskem življenju in mu oponašali osebne grehe. Svoj čas je bilo to, — lang, lang ist's her! Svoj čas sta izjavila Roblek in Ježovnik, da bodeta kot poslanca varovala svojo neodvisnost od prvaškega klerikalizma. Svoj čas so bili vsi — „neodvisni“ in „kmetski“ in vrag vedi kaj še vse. Ali zdaj pokriva plašč „sprave“ vse te junake. Eden družega so imenovali lažnika, — zdaj pa so zopet prijatelji. Eden drugemu so očitali sleparijo,

— zdaj pa so kakor bratje . . . Kmetje zdaj vidijo, kakšna je „naprednost“ prvaških poslancev. Vidijo pa tudi, koliko je resnice na klerikalnem vzkliku: vera je v nevarnosti. Svoj čas so pisali in vpili črnuhi, do so liberalni „narodnjaki“ sami „brezverci“, ki spravljajo vero v nevarnost. Danes so jim ti „brezverci“ dobro došli prijatelji in pozabili so na vso nevarnost, ki preti veri. In liberalni „narodnjaki“ so svoj čas pripravljali v „Domovini“, da naj se vsakemu klerikalnemu voditelju v obraz pljuje. Danes poljubuje tiste farške podrepanke, katerim so hoteli svoj čas v obraz pljuvati . . . Hahaha! Spominjamo se nemške pesnice:

„Doch wenn wir im Kot uns fanden,
da verstanden wir uns gleich“.

Tako menda stoji stvar! V blatu sovraštva do nemštva so se našli in zdaj se razumejo in so prijatelji. Bog jim blagoslovi to prijateljstvo, sklenjeno v cestnem jarku! . . . S to neznajčno „spravo“ je vsaj naša trditve dokazana, da so prvaki vsi ednaki in da je prava naprednost edino v vrstah „Štajercijancev“ doma!

Olikani pa so! V tisti cunji, ki jo tiskajo v Ljubljani, da bi dobili štajerske Slovence za veleizdajalsko politiko, čitamo ta-le olikani stavek: „Saj si že vsak nemškutarski smrkolin domišljuje, da nam sme — napraviti na glavo“. — To je oliko, kaj! Gospod dr. Jurtela, Vi ste duša tega lista; čestitamo Vam tedaj za lepe cvetke njegove olike!

Varstvo rastlin meseca decembra obsega sledeča dela: Čiščenje sadnega drevja, odstranjenje maha od vej in debel, nabiranje odpadlega listja v vinogradih in sadonosnikih. Nabiranje in uničenje bub belina na zelju (Kohlweissling). Varstvo rastlin proti poškodovanju po divjadi. Varstvo vseh koristnih ptic in nastavljanje priprav, da se jih hrani, itd. Kmetje, držite se teh navodil!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Nečuvano izzivanje. Ob priliki cesarjeve 60 letnice razobesili so ptujski prvaki na svojih hišah s a m o rdečo-plavo-bele zastave. Mi omenimo k temu izzivanju le sledeče: V Ljubljani plačujejo Nemci razmeroma veliko več davka nego Slovenci v Ptuj. Ali kaj bi se zgodilo, ko bi Nemci v Ljubljani razobesili le eno nemško zastavo? Poulična Hribarjeva druhal bi razdajala hišo, pobijala, ropala in morila! V Ptuj so to storili prvaki in nikdo ni ničesar rekel. Ljudje so se temu pobalinskemu izzivanju le smejali. Drugič naj omenimo, da rdečo-plavo-bela zastava sploh nima nobene zgodovinske opravičbe. To je le znak panslavizma, znamenje protiaustrijskega mišljenja. In dokaz, da so hoteli ptujski prvaki proti Avstriji demonstrirati, tiči tudi v tem, da niso razobesili niti ene cesarske zastave. Cesarska zastava jim je „smrdela“, — cesarsko obletnico so izrabljali edino za svoje politikujoče namene . . . In kdo so ti izzivalni ptujski prvaki? Hofrat Ploj, c. k. uradnik, ki bi si moral vse prste oblizati, da živi na Avstrijskem, ker bi v nobeni drugi državi to ne postal, kar je. Dr. Jurtela, namestnik štajerskega glavarja (!). Jurca, c. k. komercialni svetnik. Torej sami „cesarsko-kraljevi“ gospodje, ki niso smatrali za vredno, pokazati svojo avstrijsko čuvstvo s tem, da bi razobesili črno-rumene zastave. To je pač tako očitni škandal, da je le pri nas mogoč!

Dr. Kodermann, doslej koncipient pri dr. Horvatu, nas je zapustil. Preselil se je iz Ptuja baje v Celje. In mi smo tako brezsrčni, da se niti ne jokamo. Niti na um nam ne pride, da bi nam stopile solze v oči. Tako trdi grešniki smo, da se celo radujemo odhoda dr. Kodermanna . . . Pa ne zato, da bi ga smatrali za tako velikega in zmožnega nasprotnika. Oh ne, — Kodermann je pač advokatski koncipient približno srednjih zmožnosti, v politiki pa navadni učenec. V kratki dobi njegovega politiko-vanja je ljudstvo opetovano dokazalo, da mu ni dosti za take „odrešenike“. Na Ptujski gori in v Ptuj samem je dobil Kodermann celo prav občutljive opomine, da se ljudstvo ne pusti več begati in hujskati . . . Mi smo prepričani, da bi dr. Kodermann, ako bi ostal v Ptuj, postal približno to, kar je bil naš dr. Brumen pred 6—8 leti. Tone Brumen je imel v začetku tudi

prav ostre rogove. Misli je, da bode kar tako čez noč iz naprednega Ptuja napravil Ljubljani podobno mesto. Skakal, divjal, hujskal, tožaril je na vse pretege, tako da se mu je celi svet smejal. Ali ko jih je dobil parkrat prav pošteno po prstih, je raje obmolnil. Danes se ne sliši več toliko od Toneta Brumen. On ima hišico v ptujski „Herrengasse“, na hišici lepo svoj nemški napis (celo samo nemški napis!) in živi bogobojče naprej . . . Tudi dr. Kodermann bi izgubil precej speha od svojega trebuščka, ko bi ostal v Ptuj kot mogočni bojevnik proti naprednjstvu. Zato je vzel dr. Kodermann raje slovo od Ptuja. Baje mu je to pravdočno navetil tudi njegov dosejaniš šef dr. Horvat, ki ima prav mnogo nemške klientele in zato ne more rabiti politično hujskajočega koncipienta . . . In dr. Kodermann je odšel. Preselil se je v Celje in mi čestitamo naprednim Celjanom za ta — dobiček. Ne vemo, ali je občina z županom na čelu Kodermanna sprejela. Ali to vemo, da se bode mlademu politikarju v Celju tako godilo, kakor v Ptuj, ako bode hotel uresničavati svoje srbsko-panslavistične misli! Torej adijo, pane Kodermann!

Tudi Gregorka — namreč železniškega uradnika Gregorka, — smo izgubili Ptujčani. Posebno hudo nam tudi za njim ni. On je bil z dr. Kodermannom eden najhujših razgrajčev v političnem boju ptujskem. Spadal je istotako med one prvaške voditelje, ki sicer prav radi nemški kruh jedo in prav radi po usmiljenosti Nemcev živijo, ki pa vendar vedno čez Nemce udrihajo. Kaj bi bil ta Gregorka, ko bi nemščine ne razumel? Vsak dan jo potrebuje in Boga bi moral na kolenih zahvaliti, da so mu stariši dali priliko, da se je priučil. In vendar je mož najhujši zagriženi nasprotnik te njemu tako potrebne in koristne nemščine . . . Gregorka ima sicer srečo. Prestavlja so ga namreč v Ljubljano. Tam v „beli“ Hribarjevi „Iblani“ je Gregorka lahko panslavist kolikor hoče biti. Tam se lahko brati s tistimi, ki znajo tako dobro tuje šipe pobijati, tam lahko divja z ljubljanskimi tolovaji za „maj“ Slavijo“. V Ljubljano spada Gregorka, — dal Bog, da bi tam ostal in da bi se vse politikujoče štreberje ter hujskaje iz Štajerskega in Koroškega na Kranjsko poslalo!

O čitalnici v Ptuj, odnosno tako imenovano „narodnem domu“ se nam različne stvari poročajo. Mi vemo, da je tam zdaj novi krčmar, ki hoče s svojo pridno hčerko — o njeni „pridnosti“ bomo že še govorili — lepe „kšefte“ delati. Ali mi vemo tudi, da krčma v „čitalnici“ ni javna gostilna in da smejo dobivati tam pijačo le člani „čitalnice“. In zdaj vprašamo: Ali v „čitalnici“ še ni nikdo pil, ki ni član? To zadevo in še nekatere druge bomo pojasnili. In to v kratkem!

Pred porotniki se bode zagovarjal prihodnji ponedelek naš urednik g. Karl Linhart. Tožen je zaradi žaljenja časti in sicer ga tožita gospod okrajni sodnik dr. Kronvogel in gospod „profesor“ Zelenik iz Ptuja. Razprave bosta zanimivi!

Obsojeni so bili na ptujskem okrajnem sodišču pretekli ponedelek nekateri naprednjaki, ker se jih je obdolžilo udeležbe pri septemberskih dogodkih. Dobili so: Slikar g. Jos. Sorko 10 dni zapore, urednik g. Linhart 8 dni zapore in dva druga gospoda male denarne kazni. Tudi krčmar Kureš iz Podvine je bil obsojen zaradi žaljenja straže. Obravnava proti „profesorju“ Zeleniku pa je bila preložena, da se zaslišijo nove priče . . . Kar se tiče obsodb naprednjakov, ne moremo o njih za danes druzega reči, nego to-le: Vložena je pritožba, ki bode šla do zadnje instance. Kakšne so nasprotniške priče, kaj in kako so pričale, to se bode še izvedelo. Torej, prvaški listi naj se ne veselijo prerano. Obenem pa naznamimo, da pridejo prvaški Brenčič iz Rogoznice, nadalje krčmar Mursec „pri zamorcu“ in drugi pred okrožno sodnijo v Maribor.

V Rogoznici je — kakor se nam piše — neki dopisnik poslal 9./11. t. l. „mrtvaški list“ nekemu možu ter ga s tem listom hoče sramotiti. Mož pa častno odgovori: Nikoli ne bom zavrčal zasramovalca z zasramovanjem, temveč molil bom zanj . . . Kdor ne ljubi miru, marveč se hoče prepriati, njega bom nagovarjal miroljubno tako-le: Govori kar hočeš; sovraži me, kolikor

hočeš; preklinjaj me, kakor se ti poljubi; ti vendar si in ostaneš moj brat! . . . Moj ljubi brat, jaz sem ta list, ki si mi ga poslal, zažgal ter ti pošljem pepel in prah, da vidiš svojo predpodo, da iz praha si vzel in v prah se zopet povrneš! A. H.

O posojilnici v Šoštanj prinašajo prvaški listi vse mogoče novice, da bi razburjeno ljudstvo in zlasti razburjene vložnice pomirili. Ali to se jim ne posreči. Vložniki niso več tako neumni, da bi verovali ljudem, ki so jih že leta sem za nos vodili. Sicer pa je naše mnenje to-le: Z lažjo ne bodejo šoštanska posojilnica in njeni „tinten-kuliji“ ničesar dosegli. Ako danes v svoji brezvestnosti pisarijo, da ne bode nikdo ničesar zgubil, potem je to navadna laž. Kajti od neke morajo priti tisti tisočaki, ki so se brez vsake garancije „naložili“ v Vošnjakovi tovarni . . . Pa naprej! Prvaki tudi trdijo, da je dobil vsak vložnik takoj izplačan svoj denar, ko ga je zahteval. To laž smo svoj čas že pojasnili. Res je pa, da je mnogo vložnikov zamanj trkalo na posojilnična vrata in da jih je „kapo“ dr. Mayer odslovil vedno — brez denarja. Za danes naj omenimo le en slučaj! Neki Johan Jelen iz Zavodne pri Šoštanju imel je v šoštanski posojilnici na knjižici štev. 3.777 naloženih 130 kron. Začetkom tega leta hotel je dvigniti to svoto. Ali z vsemi mogočimi izgovori je posojilnica moža troštala in mu rekla, da bode dobil svoj denar pozneje. Končno se je Jelenu to preneumno zdelo. Vzel si je tedaj nekega celjskega odvjetnika in tožil posojilnico. Dne 14. prosinca 1908 se je vršila sodnijska razprava. Posojilnični zastopnik, prvaški dr. Mayer se je trudil na vse mogoče načine, da bi kmeta premagal. Pa le ni šlo; kmet je zmagal in posojilnica mu je morala izplačati njegovih 130 kron ter obenem tudi sodnijske stroške v znesku blizu 38 kron. Mi vprašamo? Kje na svetu je treba kakšno napredno šparkaso šele tožiti, da dobi človek svoj lastni krvavi denar nazaj? Pa še nekaj: kdo je sodnijske stroške ter razprave plačal? Gotovo posojilnica! Tako se je gospodarilo v šoštanski posojilnici! In to imenujejo prvaki — vzorni red! Hahaha!

Iz Šoštanja se nam poroča o plemenitem činu naprednjaka, ustanovitelja c. k. priv. fabrike za usnjo Fr. Woschnagg. Le-ta je izjavil, da bode na svojem zemljišču in na svoje stroške sezidal hišo za ubožce, v kateri bode zamoglo živeti najmanj 7 ubogih zakonskih parov, od katerih bode imela vsaka družina 1 sobo in 1 kuhinjo ter mali vrtec za zelenjavo. Okoli hiše bode tudi lepi park. Hiša bode stala na enem najlepših mest ob železnici in bode krasota za Šoštanj. Koštalo bode to plemenitega darovatelja okroglo 30.000 K. Ta krasni čin krščanske ljubezni in dobrotlosti navdušil je šoštanske prebivalce tako, da nabirajo zdaj posebni jubilejski sklad, da bodejo darovali vsako leto na 2. decembra obresti podeljenega kapitala ubožcem. G. Woschnaggu pa gre velika čast za njegov krasni čin! Slava, čast vrlému možu!

Iz šoštanja pišejo listi še sledeče zanimive vesti. Omenimo jih zlasti zato prav radi, ker delajo prvaški listi tako, kakor da bi se ne bilo v Šoštanju prav nič hudega zgodilo. In vendar se gre tukaj za tisočote tujega, tako rekoč ukradenega denarja . . . Kakor znano, imeli so prvaki v Šoštanju že mnogo smole. Večinoma so njih voditelji namreč kradli ia ušli ali pa kakšno drugo postavi nasprotno dejanje storili. Omenimo n. p. znanega gospodine Coka, ki je bil svoj čas desna roka notarja Kolšeka. Cok jo je popihal v Ameriko; za spomin je vzel seboj precej lepih bankovcev, ki pa slučajno niso bili njegovi. Tudi je zapustil sleparski dolžni list z ponarejenim podpisom . . . To je bil eden izmed šoštanskimi voditelji! Popisali bi lahko tudi življenje raznih drugih. Pa za danes naj to zadostuje. Zdj sedi v temni ječi tudi glavni poglavar šoštanskega prvaštva Ivan Vošnjak. Ta Vošnjak ni navadni pisar, ne, on je veliki gospod. Vraga, bil je celo svoj čas prvaški deželni poslanec, in je kot tak gotovo vedno „svete ideje“ jugoslovanstva zastopal. Za svoje „zasluge“ je dobil tudi kmalu vitežki križec Franc-Jozefovega reda. To bi bil joj! Pa le ni šlo, kajti preje je — imel smolo. Ta prvaški Vošnjak je bil blagajnik šoštanske blagajne in obenem tudi lastnik tovarne za usnjo v Šošta-

nju. Glavno je bilo seveda pri njemu, da je blagajnik posojilnice in prvaški voditelj. Tako je nekaj tednov pred tisto uro, ko so ga dali pod ključ, pobral zadnji drobiž in romal v Prago k vseslovanskemu kongresu. Sicer bi ta mož tudi nikdar fabrike brez posojilnice ne imel. Iz nič ne moreš zidati niti pasjega hleva, kaj šele fabrike. Mož ni imel nič. In vendar si je znal pomagati. Postal je prvak, kot prvak blagajnik posojilnice in kot blagajnik je dobil lahko toliko „posojila“, da je postal tudi lastnik fabrike. Vošnjak jo torej niti v Ameriko ni popihal, temveč naložil je izposojeni denar enostavno v svoji tovarni za usnjo. Seveda, seveda... Obresti za svoja „posojila“ gospod blagajnik Vošnjak seveda ni nikdar plačal. Kdo bi se tudi brigal za obresti. Saj je bil vendar prvak, deželni poslanec in bogve kaj še vse. Taki mož je vendar „zanesljiv“, pa čeprav nima niti mišjega repa! Kaj bi Vošnjak plačeval obresti! Saj si je vendar izposodil samo malenkostno svotico 200.000 K. To vendar ni veliko! Samo — 200 tisoč kron. Saj se vendar niti ne izplača, da bi se za teh 200 tisoč kron obresti plačevali. Niti to se ne izplača, da bi se ta dolg vpisal ali vknjižil... Kmetje so seveda vse drugega prepričanja. Oni pravijo: ako se nam vknjiži vsakih 100 kron, bi se moralo tudi Vošnjaku vpisati njegovih 200.000 kron; ako moramo mi svoje obresti redno in pošteno plačevati, potem ne vemo, zakaj bi tega Vošnjak ne storil... Ja ti kmetje; oni pač mislijo, da je med prvaki še kaj poštenosti. Pa slučaj v Šoštanju jih je streznil... Prvaško navdušeni kmetje so zadovoljni, da smejo svoj denar nalagati v posojilnicah, katerih načelnik je prvaški advokat in katerih blagajnik je prvaški deželni poslanec... Veliko kmetov misli danes drugače. Oni čutijo, da mora ta nesramna igra s tujim denarjem, ta s praznimi in lažnimi besedami pokrita prvaška sleparija enkrat konec vzeti. Kmetje so bili že tolikokrat osleparjeni, da so zdaj siti. Zato zahtevajo odločno, da se prime prvaško gospodo v Šoštanju pošteno za ušesa!

Kinematograf v Ptuj si je pridobil že mnogo prijateljev. Slike so pa res tudi tako krasne, da jih je veselje gledati. Pretekli dni so ljudje zlasti občudovali krasne slike iz življenja in trpljenja Jezusovega. Kinematograf je bil vedno natlačen polni ljudi. Da ustreže zahtevam kmetskega ljudstva, vpeljal je lastnik g. Breclji vsako nedeljo dopoldne posebej predstave. Priporočamo obisk kinematografa prav vsakemu!

Odlikovanja. Ob priliki 60-letnice cesarja dobili so m. dr. odlikovanja: viteški križec Leopoldovega reda deželni odbornik dr. Link v Gradcu, župan dr. Graf v Gradcu, oficirski križec Franc Jožefovega reda župan in poslanec Jos. Ornič v Ptuj; red železne krone III. razreda deželni odbornik J. pl. Feyrer v Gradcu, župan dr. Schmiederer v Mariboru, predsednik okrožne sodnje Perko v Mariboru; Franc Jožefovi red namestnik načelnika okrajnega zastopa Jos. Bancalari, direktor kaznilnice Jos. Reisel; naslov šolskega svetnika direktor Fr. Frisch v Mariboru; zlati zaslužni križec s krono poštne upravnik T. Rendl v Mariboru, okrajni komisar dr. E. Netoliczka v Mariboru, ravnatelj Josef Simony v Rogatcu, ravnatelj A. Stiegler v Gradcu; zlati zaslužni križec župan Joh. Gerl v Framu, okrajni tajnik K. Grolling v Radgoni; Elizabetno medajlo poštne uradnik Leopold Rechumi v Konjicah; srebrni zaslužni križec kopač Jos. Voltin v Trbovljah itd. itd. Čestitamo!

Jubilejsko darilo. Ob priliki cesarjeve 60-letnice darovala je občina Studence pri Mariboru 200 K. Denar se bode porabil na ta način, da se nabavi vsakemu šolarju spominsko cesarjevo knjižico; ostalo svoto se bode pa porabilo za nabavo šolskih potrebščin za vboje šolarje. Čast občini!

Darilo. G. Josef Kollenz, trgovec in šolski svetnik v Ptuj daroval je za uboge šolske otroke svoto 23 K 71 h. Srčna hvala!

Umrli je v Mariboru soproga podžupana gospa Terezija Lorber. Bodi vrli ženi zemljica lahka!

Porotno sodišče v Mariboru obravnavalo je 30. novembra o uboju. Tožen je bil 17 letni A. Šamperl, kožarski sin iz občine Sv. Lovrenc sl. g. Stvar je sledeča: Dne 8. novembra vršila se je v krčmi g. Franca Čeh veselica, pri kateri

je prišlo med fanti tudi do prepira in pretepa. Pozneje so se fanti na cesti zopet stegli in je Šamperl pri temu nekega Franceta Rep ubil. Zato bode sedel 3½ leta v težki ječi. — Žalostno družinsko sliko odkrila je porotniška pravda drugi dan. Tožen je bil 40-letni Valentin Bresner, posestnik v Radislu, ki je glasom obtožbe svojega 1½-letnega otroka tako grdo ob tla vrgel, da je deca umrla. Bresner je živel v večnem prepiru s svojo drugo ženo, katero je tudi na neusmiljeni način pretepal. Bil je zelo hitre jeze in surovi značaj. O izidu tožbe poročali bomo prihodnjič!

Iz Koroškega.

Lepi „duhovniki“: Med glavnimi jezikovnimi hujskači na Koroškem se nahajajo seveda — katoliški „duhovniki“. Naše mnenje je sicer, da so taki hujskači v duhovniški suknji že davno izgubili pravico do častnega imena „duhovnik“. In treba bode prav resno proti tem ljudem nastopati, kateri postajajo z vsakim dnem nesramnejši. Celo Koroško menda ne bode vrag vzela zaradi par opijanjenih farjev... Predstavljajmo si le sledeči slučaj. Pred kratkem je prišel v Celovcu davnoznani župnik Svaton na kolodvor. To je tisti župnik, ki spi na enem sedežu 25 steklenic Seifritzove pive, ki hodi po noči s puško po vaseh in se pretepa s fanti ter tudi ni sovražnik nežnega spola. In ta Svaton prične razgrajati in hujskati, tako da bi se ga moralo kmalu s policijo odpeljati. Malo pozneje napravil je istotako prvaški župnik Smedič ednaki škandal. Obadva sta bila seveda vinjena in se ju je videlo pozneje v družbi dr. Brejca... Zanimivo je, da se ta dva duhovniška hujskača niti odpeljala nista. Prišla sta na kolodvor edino zato, da hujskata in delata škandal. Prvič je nekrščansko in nečloveško, ako nadleguje opijanjeni človek v službi utrujenega uradnika s svojimi neumnostmi. Železniški uradnik ima gotovo veliko težjo službo nego pop, ki pripusti svojo delo kaplanu, sam pa pijančuje okoli. Drugič pa mora tako postopanje uničiti zadnje ostanke spoštovanja do duhovnikov in s tem škodovati tudi veri. Cerkvena oblast naj napravi temu konec! Proč s politikujočimi farji!

Učiteljski shod, na katerem se je čulo mnogo pametnih besed, vršil se je 11. nov. v Plajburgu. V začetku se je naznanilo, da je prvaški učitelj Mihec Svanjak iz društva izstopil; menda ni nikdo za njim jokal. Lepo je bilo predavanje g. Wiegele, ki je nevarnost klerikalizma prav lepo razjasnil. Opozarjal je na potrebo izobraževalnega dela, kajti le to izobraževalno delo bode vstvarilo podlago, na kateri bodejo Nemci in Slovenci mirno drug poleg drugega v koroški domovini živeli. To je pametna beseda! Čast koroškim učiteljem, ki se ne dajo zapeljati od prvaške hujskarije, kakor žalibog njih štajerski tovariši. Čast tem možem, katerim je izobrazba prva!

Iz Podgorja se nam poroča: Od Rožeka pa do Cvetnevasi, okroglo pet ur pota, ni nobenega mosta čez Dravo. Na raznih krajih se ljudi čez reko prevaža. Tako v Podgorju-Zeluhci; ta prevoz je v privatni lasti. Baj je ta prevoz zelo zanemarljiv in nevaren. Treba bi ga bilo zboljšati. Čudno se nam zdi, da ob takih stvarih klerikalni velikaši ničesar ne vejo. Upamo, da bodejo te vrstice celo zadevo zboljšale. (Opomba uredništva: Ponatisnili smo te vrstice, brez da bi poznali tamošnje razmere. Upamo, da se o tej zadevi i drugi izjavijo).

Iz Železne Kaplje se nam piše: Čujemo, da se misli k nam prestaviti znani kanonik Dobrave iz Velikovca. To se ne sme zgoditi. Tega Dobrave naj dajo kamor koli hočejo. Mi ga ne potrebujemo. Mi potrebujemo — duhovnika, ki ga ljubimo. Ako bi dobili prvaškega hujskača, izvajali bi iz tega svoje posledice!

Darilo. Po svoji dobrosrčnosti v obče znana gospa Gabriele pl. Wanitzky-Menner na Dunaju darovala je po g. A. Morak v Veldenu ob priliki 60 letnice cesarjeve prostovoljni požarni brambi, rešilnemu oddelku, pevskega društva in veteranskemu društvu v Veldenu vsakemu po 100 K. Zlasti rešilni oddelk je tej dobrosrčni gospe veliko hvale dolžan, ker ga je ustanovila. Vodstva omenjenih društev se prisrečno zahvaljujejo.

Dobra žena. V Ebentalu podarila bode gospa grofica M. Göess vbojim šolskim otrokom po 1

par čevljev. Gospa grofica je splošno znana kot dobrotnica. Naj ji Bog povrne!

Porotno sodišče v Celovcu razpravljalo je te dni o poštni tatvini. Poštni aspirant v Klein St. Paulu Tomaž Lasser je rad dobro živel. Zato je poneveril velike svote. Potem je ušel v Trst, kjer so ga pa zaprli. Obsojen je bil na 15 mesecev ječe. — Hlapec Valentin Menner je bil tožen zaradi npravnstvenega prestopka; porotniki so ga pa oprostili. — Sluga klerikalne tiskarne v Celovcu Anton Šubic je vlomil v razne predale in kradel denar kakor sraka, čeprav bi moral vedeti, da je tatvina smrtni greh. Obsojen je bil zato na 18 mesecev ječe; klerikalci pa si morajo drugega hlapca poiskati. — V isti klerikalni tiskarni, v kateri leži denar menda kakor smeti okoli, je ukradla hišna oskrbnica Marija Miklin okroglo 500 K. Razne druge tatvine taji. Ali v šparkasi je imela „shranjenega“ že čez 8000 K. Tudi ta tercijska sraka bode sedela 18 mesecev v ječi. — Tesar F. Koss iz okolice Beljaka imel se je zagovarjati zaradi uboja. Pri neki „veselici“ je namreč hlapca Petra Eder tako hudo z nožem sunil, da je ta umrl. Toženi je bil obsojen na 3 leta ječe. — Hrvatski delavec Hočimović je delal pri železniški zgradbi v Beljaku. Sprl se je s svojim predpostavljenim Mila Obučinom, ga počakal in ranil z nožem tako težko, da je ta umrl. Sedel bode zato 2½ let v težki ječi.

70 vinarjev

stane „Štajerčev napredni koledar“, ki obsega

128 stran

na katerih je objavljenih skupno

39 doneskov

in poleg tega še krasna

cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.

Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej hitro posežite ponj!

Našim vinorejcem v pred-darek!

V „Zadrugi“, glasilu „Zadružne zveze v Celju“ razpravlja I. Bella o prasanju „Kako bi se dal promet z vinom povzdigniti?“ Ker je rešitev tega vprašanja tudi za naše razmere velike važnosti, zdi se nam neobhodno potrebno, da priobčimo ta zelo važen članek, ki se glasi:

Poročila o stanju vinogradov in o veliki letošnji rodovitnosti so ugodna od vseh strani. Človek naj bi se tega veselil, češ, saj bodo vsaj letos vinorejci odškodovani za toliko dosedanjih slabih let. Resnično, iz srca je to privoščiti, zlasti onim, ki so porabili za nove nasade po vničenih starih vinogradih svoje zadnje gospodarske moči in zabredli mnogokrat v velike gmotne stiske. Veselje pa kali zavest, da najbrž ne bode pri velikem naravnem vsehpu gmoten vspeh tak kakršnega je želeti. Kakor se kaže, bo povsod obilo pridelka in to utegne ceno zdadno potisniti, mnogim celo prodajo popolnoma onemogočiti. Dasiravno je bila trgatve lanske leto bolj pičla in je bilo vino dobro, ter dasiravno ne bi zamogla lauska trgatve n. pr. na Štajerskem niti dela domače potrebe pokriti (in še se je celo mnoge vina prodalo na tuje), je vendar še mnogo lanskega vina na prodaj, kateremu je pa cena vočigled letošnji obilni trgatvi zelo padla. Vinska kupčija tekočega leta je jasno pokazala, da vinski promet pri nas ni vzoren. V krajih, kjer se je malo pridelalo, je bila cena neprimerno visoka, v drugih krajih, kodar so imeli dobro trgatve, pa so se vina enako ali še boljše kakovosti ceno prodajala in še so vendar ostala. To neprimerno razmerje se je opazovalo v okoliših le kakih 20—30 km. razdalje. Dosedanja vinska trgovina razpečava le mali del doma pridelanega vina. Nekaterih velikih vinskih poduceotov se celo ogiblje. Pot mej producenti in konsumenti je še premalo uglajena. To pot gladiti in utrditi bila bi lepa naloga vinorejcev ter njihovih

priljubljen, zlasti sedaj, ko se pridelek množi. In se ne gre za male množine vina posebne kakovosti temveč za velike množine povprečnega komsumnega vina, katerega pridelajo mali in srednji posestniki. Veleposestniki si s licitacijami in drugimi, njemu lahko pristodnimi sredstvi že poprej lahko pomagajo. Kaj bi pa bilo za prve storiti? Treba bi bilo več vspešnih sredstev uporabiti in sicer: Jaz bi predlagal sledeče:

1. Da se ne bo v trgovino spravljalo tako vino, ki ni na trti zrastle, omogočuje nova vinska postava. Vinorejci bi torej naj v svojem okoliščini strogo pazili, do bo v tem oziru vse v redu. Vsakerega vinorejca, ki prodaja več lastnega vina, kakor mu ga more na trti zrasti in vsakega, ki razpečava nenaravna, z vodo ali s čem drugim pomnožena vina, naj smatrajo za svojega škodljivca in ga naj brezobzirno naznanijo pristojni oblasti, ravno kakor naznanijo onega, ki jih je prevaril ali jim kaj vzel. Konsumenti naj pa tudi zahtevajo za svoj dober denar le pristno kapljico in naj naznanijo vsak sumnjiv slučaj. Dobro bi bilo, ako bi se osnovala društva, ki prevzamejo nalogo, da pazijo na prodajo le pristnega vina; taka društva bi bila enakega pomena za producenta in za konzumenta. Gojila bi torej vzajemnost teh slojev in zdatno olajšala nadzorovanje vinskega prometa. Ker si posameznik mnogokrat ne upa in mu je tudi v posameznih slučajih neprijetno naznanjati oblastim sleparije, naj bi bila zato poklicana posamezna krajevna društva. To so pošteni producenti in pametni konsumenti dolžni samemu sebi in dobri stvari ter imajo dandanes zato tudi dobro postavno zaslobo.

2. Dočim naši kmetje sadje mnogokrat po neprimerno nizki ceni zavržejo medtem ko nekateri drugi kmetje ne morejo svojega vina prav prodati, zavržejo baš prvi mnogo denarja za razne surrogate, iz katerih si napravljajo vinu podobne pijače. Za kmeta je to sramotno in z gospodarskega in zdravstvenega stališča škodljivo. On s tem samo pita in redi različne špekulante, ki mu prodajajo z velikanskim dobičkom malovredne stvari in mešanice, ki kaže vinskemu pridelku njihovih stanovskih tovarišev dober glas. Kdor si ne napravi dovolj sadne ali druge dovoljene pijače iz domačih tvarin, ta naj raje privoščiti svojemu kmetu sotrpinu, da on svoj izdelek proda, ter kupi od njega sadno pijačo ali vino. Če napravi z onimi hvalisanimi ekstrakti za 10—12 vin. liter pijače dvomljive vrednosti, je vendar pametnejše, da kupi sadne pijače liter za 20 ali 24 vin., (navadno pa se doba sadjevec še cenejšo), katera bode še vedno prikladnejša zdravju in močnejša, če se jo pije s polovico vode. Denar bode ostal tako med kmetovalci, domač izdelek bo šel bolj v promet in špekulanti, ki računijo na neumnost ljudi, se ne bodo smejali v pest. Vse take špekulante brezobzirno zasledovati j d naloga kmetovalcev in njihovih prijateljev.

3. Zlasti sedaj, ko so se upoštevale in se še nadalje upoštevale v novih zasadih vsakokratnim danim razmeram primerne vrste trt, se po slovenskih pokrajinah prideluje vina, katera morajo vstrezati najvišjim zahtevam, ki so neposredno uporabna, katerim ni treba, da služijo šele kot podloga tujim izdelkom kakor so služila n. pr. svoj čas najkislejša vina za podlago italijanskim ali drugim vinom. Zadnja pridelovalna smer je bila v korist le različnim prekncem, vinorejcem pa je v obče mnogo škodovala. Dandanes se pri nas pridelujejo močnejša in lažja, milejša in kislejša vina, pa vže v pravi porabi kakovosti, ne da bi bilo potrebno kakoršnokoli mešanje. Razne vinske pokušnje so pokazale, da ugajajo lahko naša vina najsmilejšim zahtevam, da imamo izdelek, ki je za svojo dobroto veliko preporočil, da imamo pa tudi vina, ki se vrste po svetovnem okusu med najboljša.

Po domačih krajih je in ostane domače vino vedno najbolj priljubljeno. Je-li pa tudi domače občinstvo vedno tako? Koliko vina nakupijo prekudci v drugih deželah, po Ogrskem, Hrvaškem itd. itd. Njim je le za dobo kupčijo. Uvaža se silno mnogo cenejšega in slabejšega tujega vina, domač boljše izdelek pa zaostaja; tnje blažji dobi nekoliko podobnosti z domačim izdelkom in se proda pod njegovim imenom in za njegovo ceno. Konsumenti mislijo, da družega ni dobiti

in se vdajo. Da se ti nedostatki odpravijo naj bi se dala konsumentom prilika spoznavati večkrat pristno domačo kapljico, jo takoreč študirati in točenje enake od svojih krčmarjev zahtevati. V tem oziru deluje n. pr. prav koristno poizkuševalna klet kmetijske družbe v Ljubljani. Dokaz nje vspešnosti so njeni nasprotniki, katerim z redkimi poskuševalnimi večeri v prometu gotovo prav nič ne škoduje, a jim je zaradi vspešnega zasledovanja smotna „občinstvo z naravnimi domačimi pridelki seznaniti“, trn v peti. Krčmarska obrt gotovo ni v nevarnosti, če ne sedi vsak mesec po nekoliko ur nekaj 100 gostov ravno za polnimi litri po gostilnah. Takih poskusnih kletki naj bi bilo po istem vzorcu več v večjih konsumnih središčih in tudi po drugih deželah, kamor bi bil mogoč izvoz našega vina. Te in pa druge naprave bi bila naloga našega združništva. Za povzdig prometa z domačim vinom bi pa nedvomno izvrstno služile pogosto prirejene vinske raztave in poskušnje, ki dajo priliko spoznavati okus konzumentov in na ta način podajajo vinorejcem pravo smer pridelovanja, ki pokažejo možnost vinorejcev, jih uče spoznavati svoje pomanjkljivosti in napake, obenem pa dajejo pivcem priliko, da se seznanijo z domačim pristnim pridelkom, katerega se potem nauče ceniti in zahtevati po gostilnah. Seveda se morajo vinorejci teku časa in razmer prilagoditi, opustiti svojeglavne osebne zahteve in prezirati stališče konzumentov. Morajo skušati čedalje bolj pridelovati to, kar je najprimernejše, vsaj v kolikor jim dopuščajo razmere.

Napačno je tudi cene pretiravati brez ozira na kakovost, porabno vrednost in množico ponudbe. Cene najfinejših vin, katerih pridelovanje je, naravno, omejeno, katerih ponudba je ostala enakomerno razmerno majhna, bodo stalno precej visoke. Na te se pa ne smejo ozirati pridelovalci velikih množin komsumnega vina, katerega se mora zelo dosti porabiti. Ker naposled človek lahko tudi brez vina izhaja in si privoščiti pivo ali kaj drugega, je plačilna volja zlasti pri nižji plačilni zmoglosti onih krajev, kateri konzumirajo pravzaprav največje množine vina, omejena. Zato pretirano visoke cene znižajo konzum in vinorejec je zopet na slabem. Vinorejci naj skrbijo zato, da si pokrijejo pridelovalne stroške in druge izdatke s primernim dobičkom podjetnika, naj pa ne poskušajo oduševiti. Pa tudi krčmarji naj bi se tega načela držali. Seveda mora imeti vinorejec, ki ima omejen promet in je celo leto odvisen s svojim delom in kapitalom od vremenskih slučajnosti, razmeroma več dobička nego krčmarji ali prekupci, ki imajo neomejen promet in mnogo manj riskirajo. (Žal, da je to danes narobe! Op. ur.)

Mnogi večji vinorejci imajo po mestih in sploh po prometnih središčih svoje vinotoče. Vsepih so zelo dobri. Njih ustanovitve in uredba sta zelo priprosta. Tako prodajo ti vinorejci svoj pridelek po mnogo boljši ceni na drobno kakor bi ga prodali na debelo, vstrezajo pa občinstvu zelo, ker mu dajo priliko zavživati dober in pristni izdelek po primerni ceni. Povsod v večjih mestih, n. pr. v Gradcu in na Dunaju ti vinotoči izvrstno barantajo. Pri nas si vinorejci mnogokrat na ta način pomagajo, da napravijo tak vinotoč doma, sredi vinskega kraja.

Taki vinotoči sredi vinskih krajev med samimi vinorejci so manjšego splošno gospodarskega pomena, ker ne privabijo denarja od zunaj in k večjemu cene vin po gostilnah nekako regulirajo. Tudi se zamore le majhen del pridelka na ta način v vinskih krajih spečati. Mnogo važnejši bi bili vinotoči v večjih, če tudi oddaljenih konsumnih središčih, oatere bi se ustanovili vinorejci združnim potom. Te imajo že nekatere kletarske zadruge n. pr. dalmatinske. Ti vinotoči bi bili lahko tudi zaloge za manjše gostilničarje kakor n. pr. pivovarniške zaloge.

(Naprej pride).

Brzjaviti.

Praga 1. decembra. Po 7 tedenskem razgrajnanju čeških tolovajev razglasila je vlada stroge odredbe. V Pragi se namreč niso vršile več demonstracije, temveč že revolucija. Postavljalo se je barikade, napadalo policijo, metalo kamenje na vojake. Zato je razglasila vlada preki sod in izjemno stanje (Standrecht und Ausnahmszu-

stand). „Standrecht“ je najstrožja ustavna odredba. Gostilne morajo biti ob 8. uri zaprte, vsako nabiranje ljudi je prepovedano in vsako zoperstavljanje proti oblasti se kaznuje takoj s smrtjo. Zdaj bode poulična tolovaška druhal pač mirovala. Ali 7 tednov dolgo je divjala. Pred proglašenjem izjemnega stanja je prišlo do velikanskih bojev med tolovaji in policijo. Kri je tekla na vseh straneh. Zdaj je baje „mir“.

Praga. 1. decembra. Zadnji dogodki so napravili tako razmerje, da bode bržkone državna zbornica razpuščena. To je tudi potrebno. Kajti dokler bodejo odločevali na Avstrijskem Kloufači in Hribarji, ne bode miru.

Dunaj. 1. decembra. Cesar sam se je svoj čas izjavil, da ne mara hrupnih slavnosti ob priliki 60 letnice njegovega vladanja. Dunajski klerikalci so vkljub temu priredili razsvetljenje mesta. Velikanska množica se je zbirala po ulicah. V množici se je zgodilo mnogo nesreč. 4 oseb je umrlo, čez 20 pa jih je bilo težko ranjenih. To so posledice klerikalne vsiljivosti.

Praga. 1. decembra. Češki paslavitstveni divjaki so trgali cesarske črno-rumene zastave iz poslopij. Iz tega je razvidno, da se gre tu za proti-avstrijsko gibanje.

O izreji žrebet.

Ko je kobila strila, potem mora skrbeti konjerejec, da izredi iz žrebeta s pravilnim obskrbovanjem zdravega čilega in krepkega konja. Da kobila žrebe raje obliže, potrosi naj se po njem nekoliko soli. Kobilo ki je strila, naj se krmi previdno, naj se ji ne poklada pretečne klaje in priuči naj se jo le polagoma na večjo množino klaje. Najbolje je, če se ji da potem, ko je strila, mlačno obdobje iz otrobov, pa tudi te naj se ji daje le po malem. Razen tega naj se ji poklada ječmenov zдроб ali druga enaka krma in sladko zdravo seno. Dokler kobila doji, naj se jo krmi dobro, poklada naj se ji le najboljši oves in najboljši travniško seno in poleg tega tudi zdravo ovseno slamo. Ako ima malo mleka, naj se ji daje razen ovsu tudi ječmenov zдроб. Srčno naj se pazi, da ne preide prenaglo od ene krme na drugo. Po 14 dneh po porodu rabi se kolibo že lahko za lažje delo, vendar pa ne več kakor po pol dneva, ker žrebe ne sme ostati predolgo brez matere. Spočetka naj se pušča žrebe h kolibi, da bo sesalo vsake tri ure. Paziti je treba, da se kobila ne segreje in če se je pri delu segrela, pomolze naj se jo najpoprej in pusti še le potem žrebe k nji. Ko se je vrnila koliba z dela, naj se ne pusti lačnemu žrebetu, da bi preveč na enkrat posesalo, ampak naj se ga parkrat vzame od matere in pusti ponovno k nji, da bo sesalo po malem pa večkrat. Tačas naj ostane žrebe v hlevu, paziti pa je treba, da se na kak način ne poškoduje. Nekaj tednov pozneje začne žrebe jesti seno in drugo krmo in takrat naj se mu daje mleka ali pa enake obledje, kakoršno dobiva mati in poleg tega ječmenov ali ovsen zдроб, slednjega pa le malo. Na sploh pa uspevajo mladi konji tem boljše, čim prej se privadijo na oves. Po 2 ali 3 mesecih približno lahko spremlja žrebe mater po lepih poteh in po polju.

Če hočemo, da se žrebe dobro razvije, spustiti ga moramo na pašo, ker le tam se mu urde in razvijejo mišice in kopita in takemu žrebetu ne bo škodovala pozneje ne mokrota, ne mraz in veter, pa tudi pri delu se ne bo utrudilo zlepa in bo vedno zdravo.

V krajih, kjer se pečajo v velikem s konjerejo, si prave izreje žrebet brez paše ne morejo niti misliti, kajti pokazalo se je na sploh, da se konj telesno najlepše razvije le na paši. Napačno je, če misli kdo, da izredi trdne, krepke in čvrste konje tam, kjer ni pašnikov. Paša je za konje velike važnosti.

Če se goni kobilo z žrebetom na pašo, goni naj se jih le na suh in zdrav pašnik, pašnik sam pa naj se tudi primerno ogradi in sicer tako, da se konji, ki se bodo tam pasli, ne poškodovajo. Na tem pašniku naj bo taka trava, po kateri se zamorejo ukrepiti koži in mišice, pa tudi čiste in zdrave vode ne sme manjkati konju. Tam kjer se žrebeta pasejo, ne smejo biti tla opolzka ali pregledka in posebno na ilovnati zemlji se lahko pripetijo, da se konj spodtakne in padel. Če žrebe na paši pade, ima to lahko pozneje kaj slabe posledice. Pašnik, na katerem se žrebetu lahko zdrzne, sploh ni zanj. S tem pa ni še rečeno, da morajo biti tla trdna in trda, ampak za konje primeren pašnik mora imeti na površini toliko rahle zemlje, da poganja trava korenine lahko v globočino. Najprimernejši za konjski pašnik je njiva, ki je bila spremenjena v travnik in čimdalje se rabi za pašnik, tem trša postaja. Za pašnjo žrebet naj se porabi vselej le dober in rodovit pašnik.

Navadno se pasejo žrebeta skupaj z govedo, to pa radi tega, ker če je živina druge vrste z njimi, tekajo veliko bolj sem pa tje, kakor če so konji sami. Kosti in mišice se pa ukrepe tem bolj, čim več žrebeta tekajo. Ko je mrzlo in deževno vreme ali je padla močna rosa ali slana, se žrebet ne sme spuščati na pašnik. Poleg tega, da se žrebeta pasejo, poklada naj se jim tudi razna suha klaja in oves.

Navadno se odstavi žrebeta, ko so stara 3 ali 4 mesece, nekateri jih pa puste, da sesajo celo skozi 5 mesece, zopet drugi so temu nasprotni in pravijo, da postanejo žrebeta po predlogem sesanju premekluzna. Na vsak način pa se mora odstavljanje žrebe le polagoma. V istem razmerju, v kakoršnem zgublja kobila mleko, naj se poklada žrebetu vedno več in več drobnega sena

in ovsenega zdroba. Če bi imela koliba ob odstavljanju še veliko mleka, na se jo parkrat na dan pomolze in namaže vime nekoliko s tropincom ali žganjem.

Po odstavljenju kolibi včasih vime zateče; v takem slučaju naj se kolibo pomolze in drži pod vime posoda z gorko vodo, da se vime nekoliko spoti in namaže naj se ga nato večkrat na dan s prečiščeno mastjo. Treba je pa tudi poskrbeti, da se koliba primerno sprehodi in da se ji daje le malo in manj tečne klaje.

Snaga je za mladega konja toliko, kolikor polovica krme zato naj se ga pridno snaži vsak dan s ščetjo. Pazi naj se tudi, da se ga ne poloti mrčes in ako se se ga je pohliti, naj se ga skuša zatrejati takoj. Po odstavljenju naj se poklada žrebetu dobro in tečno seno, rezanico in nekoliko žitnega zrnja. Spočetka naj se mu daje $2\frac{1}{2}$ kg sena in $\frac{1}{2}$ —1 kg ovsenega zdroba. Žrebetom, ki izvirajo od bolj lenih pasem, kakoršne se rede navadno na kmetih, da se lahko namesto ovsenih pšenčnih otrobov, preš ali tropin i. t. d. Ta krmila naj se poskropi ali namoči najpoprej v vodi, zmeša naj si jih med rezanico in vsuje potem v žleb. Posoda, v kateri se gornja krmila namakajo, mora biti vedno sušna, zato naj se jo potem, ko se jo je opralo, namaže ali opere po vrhu včasih tudi z apnenim beležem.

V drugem letu naj se poklada žrebetu manj ovsu, pa nekoliko več sena. Da bi se pokladalo seno samo, tudi bi ne bilo prav, ker dobi žrebe po preobitem uživanju sena prevelik trebuh ali vamp in postane leno. Poleti pa je paša za žrebeta prvi pogoj. Če se jih redi v hlevu, naj se jim poklada izven suhe klaje tudi nekoliko ovsu, metelke ali lucerne, esparzate ali pa nemške detelje. Napaja naj se po vsakem krmenju s čisto a ne premrzlo studenčnico. Če se poklada zelena kрма, je najbolje, da se napaja še nekoliko pozneje in ne takoj, ko je žrebe pojedo krmu. Poleg sena naj mu da včasih tudi korenja. Korenje naj se razseka ali razreže na drobne kose, pomeša med oves in tako poklada. Da ostanejo žrebata ješča in bodo laže prebavljala, naj se jim daje tudi malo soli, nikar pa ne preveč.

Hlev v katerem so žrebata, ne sme biti premrz, kakor tudi ne pregorak; biti mora tudi suh, poseben pa tlak, ker drugače se pokvarijo kopita. Lojtenca ali jasli in korito ne smejo biti preveč na visokem, ker če je vse, to preveč na visokem, se konju hrbet preče zlekne.

Pri mladih konjih je treba zelo paziti na čistočo. Žrebe naj se večkrat skrbno ostriglja, z vodo opere in dobro odgrne. Da se privadi žrebe vzdigavanju nog ali podkovanju, naj se mu večkrat noge privzdigne in potolče na podplat kopita s štrigljem ali kladivom. Ravna naj se ž njim vedno lepo. Mlade konje naj se izroči v obskrbovanje le zanesljivim osebam, ki nimajo navade tepsti ali dražiti jih, kajti žrebe se kmalu navadi griziti, brcati i. d. in če bi se ga hotelo odvaditi, treba je zato mnogo truda in potrpežljivosti.

V tretjem letu starosti naj se žrebce loči od kobil. Ko je žrebe staro $2\frac{1}{2}$ leti ali ko je premenjalo zobe, naj se ga skuša privaditi na uzdo in opravo ter naj se vprega v voz z drugim starejšim konjem. Pri urjenju mladih konj v vožnji je glavna stvar lepo in potrpežljivo ravnanje, a paziti se mora tudi zelo na to, da se konja ne oplasi in če se je oplasil, naj se ga zlepa opozori, če se upire ali je štatljav, naj se mu taka slabost če je mogoče takoj izbije iz glave.

Ko dela, naj se mu da nekoliko več ovsu. Ko se ga misli ukrotiti, naj se mu krme ne odtegne, kajti to je napačno. Nastopi naj se raje takoj z ostrojo, a vendar zlepa, kajti zgrda se tudi pri konju ne doseže ničesar. S petim letom konj doraste, konji težkih pasem celo poprej in takrat se ga rabi lahko za vsako delo. Žrebce naj se skopi, ko so stari 3 leta, izroči naj se pa skapljanje vselej le izurjeni osebi.

Če pašnikov za konje ni, izredi se dobrega konja tudi v hlevu, gledati in skrbeti pa je, da se mlad konj veliko giblje na prostem, zato se ga mora spustiti vsak dan na prosto, da se dodobra izprehodi in zlepa.

»Kmet«.

Gospodarske.

Sedaj osnaži vse orodje, ki ga ne rabiš in namaži ga dobro z vazelinom, da ne zarjavi. Vazelin ima to dobro, da ne postane žaltav in se vsled tega ne poloti železa, kakor katera druga tolišča. Stroj shrani na suhem.

Zaganje in oblanje so malovredna nastilj, ker ne popijejo mnogo sealnice in se na gnojišču in v zemlji zelo počasi razkrojuje in zemljo suše, zato jih ni priporočati za nastilj tam, kjer se rabi gnoj za suha zemljišča.

Obskrbovanje konjskih kopit. Konjerejeva glavna skrb mora biti za kopita svojih konj, kajti kopita nosijo konjski život. Resničen je pregovor, da ima konj eno samo nogo, kajti če se ena pohabi, mu druge trič nič ne pomagajo. Da ostanejo kopita zdrava in da bo mogoče rabiti konja za delo, še ne zadostuje, da se mu že v mladosti ista pravilno podrežujejo in da se ga vsakokrat pravilno podkuje, ampak je treba poskrbeti, da se jih tudi snaži, namaka in maže. Kadar se konj vrne z dela, omij mu noge, odstrani kamenčke, pesek in drugo, ki se je slučajno vrnilo med podkve in kopita, kajti drugače tišči to na rog in podplat, napravijo se otiške in posledice tega je vnetje i. t. d. in če je tvar taka, da tudi sama gnije, povzroči gnitje strele in kopita. V nobenem konjskem hlevu bi ne smel manjkati čistilec za kopita ali kaveljčasto železce, ki se rabi za tako čiščenje. Osnaži konju kopito vsaj enkrat na dan skrbno, s tem odstraniš marsikaj, kar bi zamoglo nogi škodovati in preprečiš marsikatero bolezen kopit in če se je zabodel vani žebelj, rešiš konja celo smrti. Nato pomoči ščet v vodi in odgrni kopito dobro. Ko

je konj enkrat podkovan, se kopito ne dotika več vlažnih tal in posebno sprednja kopita, ki so navadno na suhem, se usuše, postanejo krhka in se krčijo, vsled česar rog razpoka in posledica je, da se kopito odlučti, strela se krči in konj prične šepati. Da bodo kopita primerno vlažna, omij jih vsak dan z vodo ali deni konja v stajo, kamor si natrosil po tleh precej na debelo mokrega žaganja ali ilovice ali pa omotaj mu nad kopitom krog noge mokro kunjo, katero priveži s lamnatim pasom, nikar pa ne z vrvice; kunjo polij večkrat z vodo. Močiti smeš pa le suha kopita mokra in mehka pusti na miru z vodo. Zadnja kopita, ki so vedno bolj na vlažnem kakor sprednja, postanejo celo premeška, stela gnije i. t. d., zato skrb, da bo stal konj tudi z zadnjimi nogami bolj na suhem in ne na gnoju in v sealnici. Da ostanejo kopita zdrava, pripomore mnogo tudi mazanje kopit. Če rog pravilno in večkrat namažeš s pravim mažilom, bo rog voljan, se ne razsuši, pa tudi mokrota ne more vanj. Za mazanje suhih kopit je dobro olje ali pa mast. Ž njo namaži kopita vsaj dvakrat ali še bolj večkrat na teden prav dobro, pa ne samo doljni del, ampak še posebno gornji del kopita; ta del mora biti z mastjo do dobrega napojen. Nkar ne maži kopit z leščilom za čevlje ali z mazili, v katerih so saje, ker to kopito suši. Če so kopita že sama na sebi premeška in krhka, kakršna imajo navadno konji, ki stoje z nogami preveč na mokrem ali ki delajo v mokri zemlji in na blatni cesti i. t. d., maži kopita z drugo mastjo. Vzemij namreč enake dele voska, gostega terpentina, presičje masti in dolij k temu 3 dele lanenega olja. Če rog ali kopito slabo raste, vribaj konju v krono kopita ali v dlako nad kopitom (nikar na kopito!) nekoliko šorberjevega olja. To ponovi vsaki 2. ali 3. dan. Ko pripelješ konja h kovaču, da ga podkuje ne dopusti, da bi podkov kar z žebli vred odtrgal, ker se s takim odtrgavanjem podkove održejo lahko tudi koščeki roga in se kopito poškodejo ali pa ostanejo v kopitu koščeki žebeljev, ki ovirajo poznejše zabivanje žebeljev. Če zadene zabiti žebelj na tak košček, pride prezgodaj skozi kopito in le malo drži ali ga celo odkrhne, se pa tudi lahko zasulne navznotraj in gre v podnohtnico ali konja se »zakuje«. Zahtevaj, da kovač vse žebelje poprej docela potegne iz kopita in tako loči podkve. Ne dopusti, da bi kovač kopita, ki niso odveč razraščena, na krajeh močno odščipaval ali pilil. Ne dovoli mu pribiti prevročih podkev, ker tada podkve, ker tada podkev rog usuši in pokvari. Pazi da bo podkve, ki jo pribija, gladko sklepana in izklovana tako, da se kopitu popolnoma prilaga. Zahtevaj, da izdela podkve po kopitu, a ne kopito po podkvi! Če podkve počli ali se zrahlja, pelji konja takoj h kovaču, da ga prekuje, če pa kovača ni v bližini, odtrži mu jo sam takoj, ker drugače se kopito, ki ima tako podkve, pokvari i. t. odkrhne se ali pa se zabode kak zrahljan žebelj v podnohtnico, kar je še huje. Pusti prekovati konja vsaj vsakih 6 tednov; če se podkve tudi trdno drži, nič ne de, rog se mora obrezati, ker drugače trpi kopito in ž njim vred tudi konj.

D.

Kompost ali mešanico premetaj, kakor hitro

prične zmrzovati, ker vsled rahlosti jo mrz prešine mrčes v njej pozebe, zrahljana mešanica pa tudi razpade hitreje.

Listnica uredništva in upravnništva.

A. K. Kalapos: Denar sprejeli, hvala! — Per Anton: Dopise se sprejema brezplačno, ako so primerni. Novak T. Štev. 30718: Z dne 3. 1. 1906 vpslani K 150 se je naročnina od 1. 7. 1907 do 31. 12. 1907 plačala. Naše pismo je torej pravilno. — Stražek: Građa: Plačano do 1. 5. 1909. — Jos. Maršič: 12345: Naročnina ni plačana od 1. 6. 1907. Naročnik se mora naprej plačati, kar bi morali pač že vedeti. Pismo pravilno. — Joh. Rakuša 30142: Naročnina plačana od 1. 9. 1906. Od leta 1907 sem košta list na leto, ker izhaja tedensko. Pismo pravilno. — Holm G. Maria Rast: Lepa hvala za vpslane znamke. Kohne, Laporje: Plačano do 1. 5. 1909. Lepa hvala. Za koledar pošljite denar naprej ker je povzeto drago! — Vsi odjemalci, ki so naročili koledar pošteno povzeto, naj raje denar naprej plačajo, ker drugače drago pošteno povzeto plačati morali. Tram Fr. Zg. Pulska: Plačano do 1. 9. 1908. Naročnina plačati naprej, torej pismo pravilno.

Loterijske številke.

Gradec, dne 28. novembra: 31, 47, 26, 55, 7.
Trst, dne 21. novembra: 26, 1, 28, 6, 4.

Božične in novoletne kartice

v največji izbiri se dobi najceneje pri

W. BLANKE,

trgovina s papirjem v Ptuj.

Naprej-prodajalci dobijo 100 komadov za K 3— do K 6—.

Pekovski učenec

se takoj sprejme pri g. Franz Dobaj, Judenburg Zg. Stajersko. Plačilni pogoji po sporazumljenju. 783

Pohištva!

v veliki zalogi kakor tudi matrace, divani, otroče postelje, postelje vloge, podglavnik itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priporočila P. Srebre v Mariboru, Tegetthofova cesta 23 642

XXXXXXXXXXXX

Kupil sem

4.000 ur-budilnic

od falične firme; preje K 4—, zdaj K 240 komad s 3 letno garancijo. Pošlje po naprej plačilu (tudi marke) Max Böhm, Dunaj IV. Margaretenstrasse štev. 27/27. 782

XXXXXXXXXXXX

Razglas.

Okrajna šparkasa Rogatec

je znižala obrestno mero za posojila z dne 1. januarjem 1909 tako le:

za hipotekna posojila . . . od 6% na 5½%
„ posojila na menice (Wechsel) od 7% na 6%
„ posojila na osebni kredit . . . na 5½%
Vloge se obrestujejo s 4½%

Obresti se pripišejo hranilnim vlogam vsakega pol leta in se od tedaj ednako kapitalu takoj obrestujejo. Rentni davek plača šparkasa sama, brez da bi kaj kapitalu vložnikov odtegnila.

Zaradi dela ob zaključku leta bode šparkasa za promet strank od 18. decembra 1908 do 6. januarja 1909 zaprta.

Okrajna šparkasa Rogatec

17. novembra 1908.

• Ravnateljstvo.

Lepo posestvo

10 minut iz mesta Ptuj z nekaj oralov zemlja se takoj proda. Vpraša se pri upravnistvu tega lista. 796

Oženjeni majer

15 do 25 glav goveje živine, katerega žena mora 4 do 8 svinj in kuhinjo za 3 hlapce (neozmenjene) oskrbeti, se sprejme. — Plača 60 K na mesec, stanovanje in hrana. Nastop 1. prosinca 1909. Ponudi naj se v graščini Neuhofster pošta Sv. Peter v Savinski dolini. Več moči se primerno plača. 795

Hiša z gospodarskim poslopijem

lepim vrtom in travnikom v večjem trgu na spod. Štajerskem, kjer je tudi trgovina z lesom zelo razvita. V hiši se nahaja že stara, dobro obiskana gostilna, kakor tudi trgovina mešanega blaga, se takoj z vsem blagom in opravo vred, po ceni in pod zelo ugodnimi pogoji proda. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na upravnistvo tega lista pod št. 28. 797

Lepo posestvo

v gornji Hajdini blizu cerkve in mesta Ptuj. Posestvo obstoji iz lepega sadnega vrta, 17 oralov (3 oralov gozda, 12 njiv, 2 travnik) hiša in zidani hlev, veliko prostora za slamo in vozove. Cena 12000 K, proda Tomaž Klasinc, Hajdina 27. 799

Bukovi les v polenih,

nekaj vagonov od Saldenhofna proda 790
Franz Cleinsch, Tvimberg na Koroškem.

Dva pivovarniška (brajerska)

učenca, najmanj 16 let stara in doslej neakzovana, se sprejmeta na 2 letni učni čas pri prosti hrani in stanovanju z malo mesečno plačo. 792

Naslov: Brauerei Miklaushof, Koroško.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otroških čevljev domačega in tujarskega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu Ivan Berna, Gospodska ulica št. 6 v Celju. 408

Franz Schönlieb

puškar in posestnik v Borovljah na Koroškem

izdelovatelj umetnih pušk, izkušen v c. k. arzenalu, prevzame tudi popravila. Priporoča posebno puške na kroglo z leg. strelom, promer cevi 9,3 in 8,1 mm. 409

Mnogo ilustrirani cenik se dobi brezplačno!

Uradna šajba

Štev. 200: iz puške št. 1610-07, kal. 16 se je z enim strelom iz leve zavora za ročno strelno orožje v Borovljah na Koroškem.

Iznajditelj in edino opravičen izdelovatelj „Schönliebove-aliane-borunge“ z najboljšimi in najnaprednejšimi strelci sedanosti do 100 korakov z dobrim „durchschlagom“ (glej sliko strela) Moja „Aliane-borunga“ strelja s črnim in brezdimnim smodnikom brezdimno najzanesljiveje in najbolj oistro ter presega najboljše angleške, ameriške in druge „borunge“. Zato vporablja vsak razumen lovec to „Schönlieb-Aliane-borungo“. Vsaka slaba puška se naredi z mojo „borungo“ pod garancijo dobro streljočaja. Cena zato K 10.— Vsak dan dobivam zalajna pisma. Atelier za izdelovanje najfinjših lovskih pušk sedanosti, ki so pač prve vrste. Priporočam novosti v mojih kakor pero lahkih

„aliane“ puškah

vseh sistemov z mojo „Schönlieb-aliane-borungo“ ki presegajo vse druge fabrike inozemstva in domačije. Blagorodni G. F. Schönlieb! Z poslano puško kal. št. 16 z borungo sem izredno zadovoljen; na 100 korakov sem dosegel krasne uspehe; Vaša borunga je najboljša in presega angleško. S pozdravom A. Eugenberger, c. k. inženir v Sucezovi. Ako ne dopade, vzamem puške nazaj! Izmenjam jih ali pa plačam denar nazaj! 742

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-exPELLER

je znano kot odpejajoče, izvrstno in bolečine odstranjuječe sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 140 in K 2.— Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalno steklenico v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Predno 705

prosite za osebno, hipotekarno ali realno
posojilo
zahtevajte brezplačni prospekt
Meller L. Egyed, Budapest
XI. Lónyál-utca 7. — Telefon interurban 46—31.

„Triumph“ Brez konkurence! Ni bazarsko blago!

Najvišje odlikovanje: Odlikovana z veliko zlato medaljo, s častnim križcem, Dunaj 1904.

3 mesece za 1 krono.
Povsod luč

samo znovo popravljeno, edino res rabljivo in zanesljivo električno žepno lampo, znamka „Triumph“ kajti mi garantiramo, da zamorete svetiti s to lampo, katero napolnite le enkrat, pri vsakodnevni kratki rabi skozi 3 mesece. Tisočkrat najbolje dokazano. Ni igrača ali krama brez vrednosti kakor podobni fabrikati. 707

Absolutno brez nevarnosti se lahko in brez težave v žepu nosi.

Neodvisna od vetra in vremena! Se lahko rabi; baterija se da izmenjati.

Nedoseženi efekt svetlobe! Najdaljše trajanje!

Cena ene kompletne lampe	K 3.—
3 komadi	K 8.10
Z povečevalno linzo 1 komad	K 4.—
3 komadi	K 10.80
Dvojno-močne nadomestne bat-rije komad	K 1.—
Z trajnim (Stell-) kontaktom (obe roki prosti) kom.	K 4.— in K 5.—
Z pripravo za obesiti in trajnim kontaktom posebno praktično komad	K 8.— in K 6.—

Edina razpoložljiva proti povzetju samo po
„Export-Union“ Abt. 92, Dunaj 55.
Popolni ceniki tudi vseh drugih enakih predmetov zastoj in franko.

Božične premije.

Vsak p. t. kupec, ki v času od 1. septembra do 30. novembra naroči pismeno najmanj za 40 K nakrat, dobi kot božično gratis-premijo eno I-a Adler-Roskopf-Alarm-budilnico št. 4343 s ponoči svetlo cifernico v vrednosti K 4.20, poleg tega 3-letno pismeno garancijo.

Kdor naredi tako naročilo v najmanjši svoti K 60.— nakrat, dobi eno švicarsko zistem Roskopf patent-anker-remontoar-uro šte. 4060 v vrednosti K 5.— s 3-letno pismeno garancijo.

Taisti kupec, ki v času od 1. septembra do 15. decembra naredi pismeno naročilo v najmanjši svoti od K 20.— nakrat, dobi eno angelsko zvonjenje za božično drevesce šte. 1 v vrednosti K 1.50.

Poleg tega dobi vsak naročitelj 96 strani močni koledar za l. 1909 zastoj. Onim naročilom, ki pridejo po označenem času (po 30. novembru oz. 15. decembru) se te gratis-premije na noben način ne podelijo.

Priporočamo tedaj, da se nam pošlje zlasti božična naročila že v mesecih september, oktober, november.

Prva tovarna ur Hanns Konrad v Brüxu št. 1574 (Češko).

Moj 200 strani močni, 3000 podob obsegajoči glavni cenik se po zahtevi vsakomur zastoj in poštnino prosto pošlje. 625

SINGER

„66“

najnovejša in najpopolnejša šivalna mašina.

SINGER

mašine dobite edino v naših prodajalnah.

Singer Co., akc. dr. šivalnih strojev
Ptuj, Hauptplatz 1. 772

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarake hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se los hlodi, tudi po zahtevi takej raz-žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtni in spahati i. t. d. 59

Svarilo

pred osleparjenjem!

Opozorjam cenjene čitatelje tega lista, da posnemajo tuji v zadnjem času zopet moje inzerate ter da prodajajo navadne plebne ure, ki se jih dobi povsod po K 3.— kot prave „železnike Roskopf“. Prave „železnike Roskopf“-ure, katere prodajam že mnogo let v polno zadovoljnost c. k. državnih železnic, se dobijo le z zgorajšo varstveno marko po moji firmi in so vsa druga naznanila navadne sleparije. Moja originalna „železnika Roskopf“-košta brez sekundnega kazalca K 7.—, s sekundnim kazalcem K 8.—, 3 leta garancija. Se pošlje po povzetju

Max Böhnell, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27
urur, sodn. zapris. cenilnik in strokovnjak
Katalog s 5000 slikami zastoj in poštne prosto. 692

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.

GESUNDEHEIT DEM KRANKEN.
STÄRKE DEM SCHWACHEN.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavljanja.

Delovanje izvrstno, vspeh signren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajststorič) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,
778 lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

!!Puške!!

Lancaster od K 26.—, flobert-puške od K 8.50, pištole od K 2, samokresi od 5.—. Popravljanje po ceni. 587

— Cenik s slikami franko. —

F. Dušek, Opočno
št. 104 na državni železnici, Češko.

Tovarna za poljedelske stroje
C. Prosch-a v Celovcu

priporoča izboljšane
vitale (Göpel) mlatilnice

z najnovejšimi tečaji (lagerji) lahko tekoče. Dalje stroje za raz- nico delati, trijerje in mline za šrot. 782

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo železnico postajo v zbirno prosto. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se pošiljajo poštne prosto in zastoj.

782
Lastna zaloga v Mariboru v Viktringhof ulici.

V ptujskem mestnem sopar-nem kopališču

se dobijo odmahmal kopele s hlapenom po sledo- žih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ok 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ok 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 kraj- carjev.) 874

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Pri letošnji draginji

se zamore štediti le pri dobrem nakupu. Pokrijte torej svojo potrebo na perilu za postelj in telo, na oblekah za gospode, dame in otroke, na potrebščinah za neveste samo direktno pri fabrikantu. Pišite nam in pošljemo vam

zastonj

in poštne prosto naš najnovejši krasno ilustrovani umetno tiskani cenik. Iz njega priporočamo posebno:

44 vinarjev Ostanki (resti) 44 vinarjev
pri metru brez napak pri metru

6-12 m dolgi po izvolitvi v lodnu, barhentu za obleke, flanelu za srajce, stofih za zimsko obleko, cajj za postelje, oksford, plavi druk, piké, stofih za bluze, cajj za predpasnike, antlje, vse garantirano čisto-barvno.
Manjši resti 1-3 m dolgi gorajšnega blaga pri metru že po 40 vinarjev.

Zenske trikotne srajce zelo gorke od K 2-30 naprej
Zenske trikotne hlače, mehke za zimo od K 1-70 "
Moške trikotne srajce z ovratnikom ali brez od K 2- "
Lodni mantelji za dečke za 6-14 letne od K 6-50 "
Moški lodni mantelji za vsako velikost od K 11-40 "
Zenska zgornja krila, najboljši snit od K 5-50 "
Dobre težke dečke za konje, krijejo celega konja od K 3- "

in mnogo drugega. Pišite po katalog na 683

Gebr. Reichart, fabrikanti Dornbirn 20, Vorarlberg

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetetza** v **Subjani Kelešovske ulice 26.**
Vsakovrstna Pojasnila doje se brezplačno.

Pravo domače platno

za rjuhe in obleko priporoča vedno v veliki zalogi trgovina

Brata Slawitsch v Ptuj
(pri mostu Wagplatz).

696

5000 ur zastonj

katalog pošljem vsakomur brez plačila zastonj in prosto.

Rok. pat. 5- Sreb. Rok. 6- Zel. b. Ros. 7- Sreb. dvojni mantel 8-	kron	Budilnica 2-40 Svetla cifra 3- Stolp. zvon. 5- kuhinj. ura 8-	kron	J. budilnica 6- Schlagw. 8- Godba . . 10- 6 valčkov . 12-	kron	Ura na pen. delj 70 cm. 7- Stolp. zvon. 9- Zbudilnica 10- Z godbo . 12-	kron
--	------	--	------	--	------	--	------

Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amelfa, c. k. izkušeno, od K 13-; srebrno in zlato blago po originalnih fabriških cenah. 3 leta garancija. Izmenjava ali denar nazaj.

Max Böhnelt, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni hiši.
Zapriseženi cenitelj in strokovnjak. Največja in najstarejša trdka. Osnovana l. 1840.
6000 slik-katalog zastonj in poštne prosto. 694

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h. 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Gospodska ulica št. 11. — Herrengasse Nr. 11.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in ces. kr. skladišče smodnike

v Ptuj

priporoča pri najnižji ceni: kavo surovo in žgano, olje, riž, sladkor, čaj, rum, vonjave, petrolej, mlo, kakor vsakovrstno drugo špecerijsko blago; nadalje priporoča raznesilni smodnik, črni in ružavi smodnik za lovce, posebno fini lovski smodnik v škatlah, drobni svinec, kapice, patrone za puške in revolverje i t. d. — Glavna zaloga **Tomaževe žindre, kajnita 40%-no kalijevo sol** za gnojenje travnikov, njiv, za jesen in spomlad. — Prodaja **žveplenokislega amonjaka** in **superfosfata** za gnojenje vinogradov.

— Postrežba jako urna in solidna.

Budilnica s stolpovim zvonjenjem K 6:50

z zvonovi kakor v stolpu

I-a kvaliteta, 3 teži, bije cele in polovične ure, budi z močno glavnim stolpovim zvonom, cifernica ki sveti po noči, lepo polirano okvirje, meri 30 cm.

K 6:50

3 leta garancija. Pošiljatev po povzetju.

Max Böhnelt, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27.
Katalog s 5000 slikami zastonj in poštne prosto. 690

Napak je misliti, da se „dobra kava“ pripravljala le iz „samih kavinih zrn“, nikakor — kajti dober pridatek **povikša** kavino moč, njeno barvo & njen okus. —

To je resnično; prepričajte se blagovoljno s poskusom pristnega „**Franckovega**“ pridatka za kavo.

Štiri polne dni v Rimu z vožnjo tja in nazaj za 150 kron

Podpisani biro priredi

vožnjo v Rim.

Od Grada dne 2. januarja 1909 1.45 zjutraj.
Prihod v Rim dne 3. januarja 1909 zjutraj.
Polna eskriba in vožstvo v Rimu. — Vožnja Gradec—Rim in nazaj kešta v I. razredu K 320—, v II. razredu K 220—, v III. razredu K 130—.

Naznanila in prospekt pri podpisnem biro S. Schwarz, Gradec, Annenstrasse 61. — Vožnja samo v brzovlakih. Vožnja z 1 dnevnim prestanom v Florenci in Benetkah košta 130 kron več. — Naplatek 10 kron, ostanek v obrokih vsaki teden 10 kron; zadnji obrok se plača pred nastopom potovanja. Vsa plačila na

Konto: S. Schwarz, biro za potovanja Gradec, potovanje v Rimu.

Štiri polni dnevi v Rimu, 1 dan v Florenci, 1 v Benetkah, tja in nazaj 150 K. Konec naznanil 26. decembra 1908. 793

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta **1862.**

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.